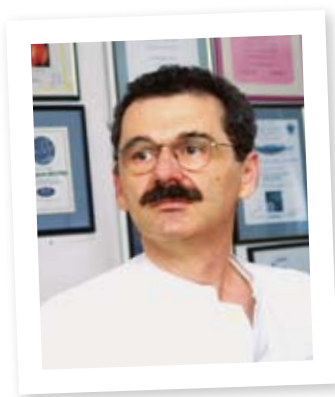

vaše *zdravlje*

Reci aaaa!

Muče vas česte upale ždrijela kod vašeg mališana? Pitate se treba li mu vaditi krajnike? Pročitajte tekst dr. Ivica Klapana o tom raširenom zdravstvenom problemu i olakšajte si odluku

Upale krajnika i ždrijela vrlo su česte u općoj populaciji, kako u mladoj tako i u starijoj životnoj dobi. Najčešće su uzrokovane različitim infektivnim mikroorganizmima, ali uzrok nadražaju i upali ždrijela može biti i alergija, ozljede sluznice ili novotvorine. Najčešće prolaze brzo i bez komplikacija, međutim kod određenih bolesnika mogu nastati i ozbiljnije komplikacije, pogotovo nakon gnojnih bakterijskih upala. Budući da se ždrijelo nalazi na putu ulaska mnogih mikroorganizama koji ulaze kroz dišni i probavni sustav, ono je vrlo podložno infekciji. Zbog toga je taj dio vrlo bogat stanicama koje su zadužene za obranu organizma od infekcije. Veći dio tih stanica nalazi se grupiran u nakupine koje nazivamo krajnici ili tonzile. Upala može nastati bilo izravnim prodorom bakterija i virusa unutar sluznice ždrijela, ili kao posljedica pojačane iritacije, kao kod pojačane sekrecije iz nosne šupljine u ždrijelo.

Tekst:
Prof. dr. sc. Ivica Klapan, dr. med.
Specijalist otorinolaringologije
i subspecijalist plastične kirurgije
glave i vrata.

Poliklinika Klapan Medical Group
www.poliklinika-klapan.com

začepjenost nosa i dr. Osim jake grlobolje, kod streptokokne infekcije obično se javlja osjećaj opće slabosti, visoka tjelesna temperatura, otežano gutanje zbog bolova, glavobolja i upala limfnih čvorova na vratu. Prilikom pregleda ždrijela vide se žućkaste gnojne naslage na

POLIKLINIKA
KLAPAN MEDICAL GROUP

Zagreb, Illica 191 A, 1. kat. tel: 01/ 2222-736, tel/fax: 01/ 2222-737
e-mail: poliklinika.klapan@vodafon.net, www.poliklinika-klapan.com

OTORINOLARINGOLOGIJA
3D-NAVIGACIJSKA KOMPJUTERIZIRANA ENDOSKOPIJA DIJAGNOSTIKA I EKZURCIJA NOSA I SINUSA,
LASER, ENDOSEPIJA/VIRTEKALNA ENDOSEPIJA, FIBEROSKOPIJA, OTOMIKROSEPIJA, TEST SLOVA

PLASTIČNA I ESTETSKA KIRURGIJA
ESTETNO MODELIRANJE GLAVE I VRATA PRIJE OPERACIJE (KOMPJUTERIZIRANA ANIMACIJA),
PLASTIČNE I ESTETIKE OPERACIJE NOSA, UHA I OČNIH KAPAKA

DERMATOVENEROLOGIJA
DIJAGNOSTIKA I TERAPIJA KOŽNIH BOLESTI, ANTI-AGING TRETMANI BOROVI I SINEK BORA
("POGLAVANJE BEZ ŠALJELA"), KOMPJUTERIZIRANA DERMATOSKOPIJA MADELA,
KROTERAPIJA, ESTETIKA DEMOINGIJA, SKLEROTACIJA VENA I KAPILARA

INTERNA MEDICINA
PREGLED I OBRADA, ŽIG, ODAVANJE MEDICINSKE KONZULTACIJE I KONZULTACIJSKOG MIŠLENJA

ALERGOLOGIJA
PREGLED ALERGOLOGA, ALEGO-TESTOVI (PRICK, RUST, RAST)
FOTODIAGNOSKA BIOTIMULACIJA (BIOLASEN) U LICEKURU ALERGIJE

MIKROBIOLOŠKA, PATOHISTOLOŠKA, ALEGOLOŠKA I BIOKEMIJSKA OBRADA
RADNO VRIJEME: PONEDEJELJAK-PETAK 08 - 18 h

kliničke slike, kao što su npr. herpetični mjehurići po ždrijelu (tzv. herpangina), prljavo žute naslage po krajnicima (tzv. pseudomembranozni faringitis) i sl. Kod pregleda treba provjeriti i stanje regionalnih i udaljenih limfnih čvorova. Kod

BAKTERIJSKE I VIRUSNE UPALE

Upale ždrijela češće su kod djece, posebice u školskoj dobi. Kod djece se upala gornjeg dišnog sustava javi u prosjeku pet puta godišnje, a kod odraslih upola manje. Mikroorganizmi uzročnici faringitisa vrlo su brojni i ugrubo se mogu razvrstati u bakterije i viruse. Gnojna upala grla (angina) najčešće je povezana s bakterijom iz skupine streptokoka i njezina se klinička slika razlikuje od virusnog faringitisa. Kod streptokokne se angine simptomi često javljaju naglo, dok kod virusnih postoje i drugi simptomi prije pojave same grlobolje, kao svrbež nosa i očiju, pojačana sekrecija iz nosa,

‘Budući da se ždrijelo nalazi na putu ulaska mnogih mikroorganizama koji ulaze kroz dišni i probavni sustav, ono je vrlo podložno infekciji’

krajnicima kod streptokoknog faringitisa, dok se kod virusnih upala uglavnom radi o crvenilu ždrijela različitog intenziteta. Kod nekih drugih virusnih i bakterijskih uzročnika mogu se vidjeti i druge

bakterijske upale povećani su limfni čvorovi na vratu, dok generalizirana limfadenopatija više govori za virusnu infekciju, npr. mononukleoza, gdje je upala grla samo jedan od simptoma. Dijagnoza

Isla pastile

Islandski lišaj u davnim se vremenima koristio kao hrana, dok se u medicinske svrhe primjenjuje od 17. stoljeća, najprije na Islandu, a od tada i naziv. Danas njegov ekstrakt predstavlja jedan od najpopularnijih biljnih pripravaka.

Isla Moos pastile postoje od 1860. god. i od tog vremena nije zabilježena niti jedna nuspojava, pa su stoga pogone i za trudnice i dojilje kao i za djecu stariju od 4 godine koja već znaju cuclati bombone. Vodeni ekstrakt sadržan u pastilama sadrži tvari koje oblažu i štite sluznicu usta, grla i ždrijela te posredno djeluju protuupalno, dok se usninskoj kiselini pripisuje blagi antibiotski učinak. Pastile se mogu koristiti i preventivi kod čestih upala grla, sklonosti suhom, nadražajnom kašlju, promuklosti, osjećaju grebanja u grlu.

Isla Moos pastile su blagog biljnog okusa. **Isla Cassis pastile**, imaju voćni okus ribizla, pa ga naročito vole i djeca. Sadrže vitamin C.

Iskustvo mame - upale grla

Mama Jaca ,Lucija (5), Borna (20 mj.)

Ovo smo mi: Lucija (5), Borna (20 mj.), tata Žac i mama Jaca, i mi se svi jako volimo i pazimo, osim kad nas napadnu neke dječje bolesti. A definitivno smo nadaleko bili prvaci u odrađivanju bolesti. Tada smo svi u komi, što od straha nas roditelja, što od boli klinaca, što od zajedničkih istrošenih živaca. Naša Lucija je uvijek imala strašno loš

imunitet, a probleme je uvelike pojačavalo i to što je dosta „teška“ na hrani. Uza sve frustracije zbog svakodnevnog nagovaranja na kakav dobar, topli obrok, frustracije su se rapidno pojačavale čim bi prva izdajnička kvrga na vratu najavila otečenu mandulu. Te su upale bile sve učestalije i učestalije, i to bi trajalo i trajalo, a vrtić bi vidjela samo nekoliko dana u mjesecu. Naravno da ni tada Lucija nije jela, a kamoli pila, jer je nismo mogli natjerati i jer bi povratila gotovo pa sve. Toliko smo puta bili u Klaićevoj i Zaraznoj bolnici da smo se ondje počeli osjećati kao kod kuće, što i nije bilo toliko teško uz sve one super tete-sestre. I tada smo se napokon odlučili za operaciju vađenja mandula. I bili smo oduševljeni – otkako smo to napravili, sve je jednostavno prošlo: i bol i strah i istrošeni živci... Prošlo svršeno vrijeme za našu malu obitelj. Sama operacija bila je izuzetno jednostavna. Došle smo ujutro oko 7 sati, oprostili se, pri čemu nas je naša curica uvelike „šišala“ u hrabrosti. Operirali su je već

oko podneva. Kad smo došli do nje, nakon operacije, bila je malo umorna i lagano joj je bila povećana temperatura. Taj je dan po liječničkoj preporuci pila samo čaj te sve što je tekuće. Doma smo išli odmah sljedeći dan i već se taj drugi dan od operacije gotovo potpuno oporavila, osim što ju je lagano boljelo grlo. Nekoliko dana jela je kašastu hranu, a već je četvrti dan počela pomalo žvakati. Jako se brzo oporavila i sve je to bilo iznenađujuće jednostavno – ispostavilo se da je sav strah koji sam osjećala prije same operacije bio sasvim neopravdan. Od tada smo imali dvije kontrole i sve je – da pokucam – super. Lucija je počela bolje jesti, zdravije izgleda i već mjesecima nismo bili niti u jednoj bolnici.

‘Kod djece se upala gornjeg dišnog sustava javi u prosjeku pet puta godišnje’

KADA JE POTREBNO VADITI KRAJNIKE

Ako se otorinolaringološkim pregledom utvrdi neravna, izbrazdana površina krajnika, nejednako velika oba organa, otvorene površinske kripe i sl., uz izvješće roditelja da je dijete najmanje četiri puta godišnje liječeno zbog gnojne upale tog područja, savjetuje se operacija (tonzilektomija). Ako su adenoidi uvećani, može se razmotriti i njihovo kirurško odstranjenje (tzv. adenotomija) kod male

djece, ponekad i nezavisno od operacije palatinalnih krajnika. Za tu ćemo se operacijsku terapiju odlučiti ako postoje već spomenuti simptomi ometanja zračne struje (hrkanje, disanje kroz usta, otežano nosno disanje), učestale upale uha i slabiji sluh te učestale upale sinusa. Dijete tada ima tipičan tzv. plačljiv izraz lica, sa stalno otvorenim ustima, nerijetko sa suznim očima i slinom koja se cijedi iz usta (tzv. *facies adenoidea*).

se najčešće postavlja na temelju spomenutih simptoma i kliničke slike. To je najčešće dovoljno za odluku o terapiji: antimikrobnu kod bakterijske upale (antibiotici) ili simptomatsku kod virusne upale. Rjeđe će biti potrebno napraviti krvni test na streptokok ili čekati nalaz brisa ždrijela (uključivo prigodan

osnovu kliničke slike i pregleda bolesnika. Ako se radi o virusnom faringitisu, dovoljna će biti simptomatska terapija: uzimanje dosta tekućine, mirovanje, smanjivanje tjelesne temperature ako je viša od 38°C. Simptomi se tijekom 3-4 dana smiruju i prolaze najčešće bez komplikacija. Ako je pak riječ o bakterijskoj upali ždrijela, ordiniranje

‘Ako se radi o virusnom faringitisu, dovoljna će biti simptomatska terapija: uzimanje dosta tekućine, mirovanje i smanjivanje povišene tjelesne temperature’

antibiogram). Kao i kod svake upale, u krvi će se vidjeti porast bijelih krvnih stanica (leukocita), ubrzana sedimentacija eritrocita (SE) i povišena razina markera upale (CRP).

LJEČENJE

Liječenje će ovisiti o uzročniku upale ždrijela, pretpostavljenom na

antimikrobnih lijekova (antibiotika) olakšava kliničku sliku i dovodi do bržeg izlječenja, uz smanjenje mogućnosti komplikacija streptokokne infekcije (reumatska vrućica, endokarditis, glomerulonefritis, nastanak gnojne kolekcije apscesa oko krajnika). Izbor antibiotika u početku

Prirodni neprijatelj kašlja zove se

PROSPAN®

Znanstveno dokazano trostruko djelovanje:

- › otapa sekret
- › olakšava iskašljavanje
- › smiruje kašalj

Djelatni sastojak: suhi ekstrakt lista bršljana (INN: *Hederae Folii extractum siccum*). Terapijske indikacije: kod svih vrsta kašlja za blago smirivanje i lakše iskašljavanje. Doziranje i način primjene: sirup se dozira uz priloženu dozirnu čašicu, doziranje prilagodite dobi.

Prije uporabe pažljivo pročitajte uputu. Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

SALVEO

INOVATIVNI KONCEPT ZDRAVLJA
ZAVRNIČKA 17, 10 000 ZAGREB, HRVATSKA. TEL. +385 1 562 2000
FAX: +385 1 562 2005, salveo@salveopharma.hr, www.salveopharma.hr/

je obično „na slijepo/iskustveno“, dakle bez potvrđene točne vrste bakterije uzročnika, a na osnovu simptoma i lokalnog nalaza u ždrijelu. Kod streptokokne upale najčešće se daje penicilin na usta ili intramuskularno (u mišić) kroz 7 do 10 dana. To je relativno jeftina i učinkovita terapija za tu vrstu bakterije. U slučaju alergije na penicilin mogu se dati azitromicin (Sumamed), eritromicin, antibiotici cefalosporinske skupine ili klindamicin. Uz terapiju se simptomi najčešće povlače bez komplikacija.

KRONIČNI FARINGITIS

Osim akutnog faringitisa, on može poprimiti kronični oblik, uz dugotrajnije tegobe. Takve promjene sluznice mogu biti uzrokovane ponavljajućim epizodama akutnog faringitisa ili mogu biti posljedica kroničnog podražaja sluznice pušenjem, konzumacijom alkohola, vraćanjem želučane kiseline kod

‘Kod kroničnog faringitisa bolesnik osjeća peckanje u grlu, nadražaj na kašalj i gutanje, uz povremenu promuklost’

gastritisa, unošenjem vruće i začinjene hrane i nizom drugih uzroka. Bolesnik osjeća peckanje u grlu, nadražaj na kašalj i gutanje, uz povremenu promuklost. Pri pregledu se vide različite promjene sluznice ždrijela, kao crvenilo, gusta sluz, hrapavost i granuliranje sluznice. Liječenje ovoga tipa faringitisa svakako uključuje smanjenje na što manju moguću mjeru spomenutih vrsta podražaja. Za olakšavanje simptoma na tržištu postoji cijeli niz preparata u obliku otopina za lokalnu upotrebu u usnoj šupljini, koji često imaju i antiseptičko djelovanje.

M&B

Iskustvo mame - upale grla

Janja, mama Tene i Tea

Teo danas ima dvadeset mjeseci, dosad smo se često susretali s upalom grla, s prehladom, ali nažalost i s anginom. Kod upale grla primjećujem lagano povišenu temperaturu i teško gutanje, a sluznica ždrijela najčešće je crvena i otečena (koliko to mogu vidjeti kod svog nemirnog dečkića). Javlja mu se u hladnijim mjesecima. Teo ne ide u vrtić, ali zato mu bolesti donosi trogodišnja sestra Tena, koja je jesenas krenula u vrtić. Liječimo se inhalacijama, čajevima i sirupima protiv kašlja, a ako temperatura prijeđe 38°C, skidamo je sirupom jer čepiće baš i ne podnosi.

Teo je sklon i angini, kod koje smo malo oprezniji što se tiče liječenja. Naime, Teu je u dobi od 4,5 mjeseci otkriven VSD (ventrikularni septalni defekt), odnosno šum na srcu koji redovito pratimo i rupica se smanjuje pa operacija neće biti potrebna.

Dakle, angina mu počinje naglim porastom temperature, preko 39°C, skroz prestaje jesti, a ponekad ne može ni piti. Grlo mu je otečeno, s gnojnim naslagama. Obvezno odemo našoj pedijatrici, koja nas onda uputi na bris ždrijela, a nakon dobivanja nalaza propiše mu antibiotik. Doma ga još dodatno inhaliramo, tako da do potpunog

izlječenja treba oko desetak dana... Tena (3) je pak nekoliko smo imala problema s laringosom. U dobi od 17 mjeseci imala je toliko jak laringitis da je zadržana u bolnici, pet dana na infuziji. Javlja se grlobolja, suhi kašalj, promuklost, povišena temperatura i otežano disanje. Tada odlazimo na inhalacije kod naše pedijatrice; jednom je dobivala i penicilinske injekcije. Kod kuće je također inhaliramo, stavimo joj ovlaživač u sobu te pazimo na naglu promjenu zraka kod izlaska iz kuće...

NOVI DIZAJN

Belupov poznat, dozama i oblicima najraznovrsniji antipiretik na hrvatskom tržištu **Lupocet** uskoro će se u ljekarnama naći u novoj, modernoj ambalaži. **Lupocet** snižava povišenu tjelesnu temperaturu i uklanja bol kod djece već od najranije dobi. **Lupocet** sadrži para-

LUPOCET®

cetamol koji je prema preporuci Svjetske zdravstvene organizacije prvi izbor u snižavanju temperature i ublažavanju boli kod djece. Za djecu od 6. godine tu je i **Lupocet Flu**, šumeće tablete, koji uklanja simptome prehlade i gripe. **Lupocet Flu** ugodnog je okusa limuna.

